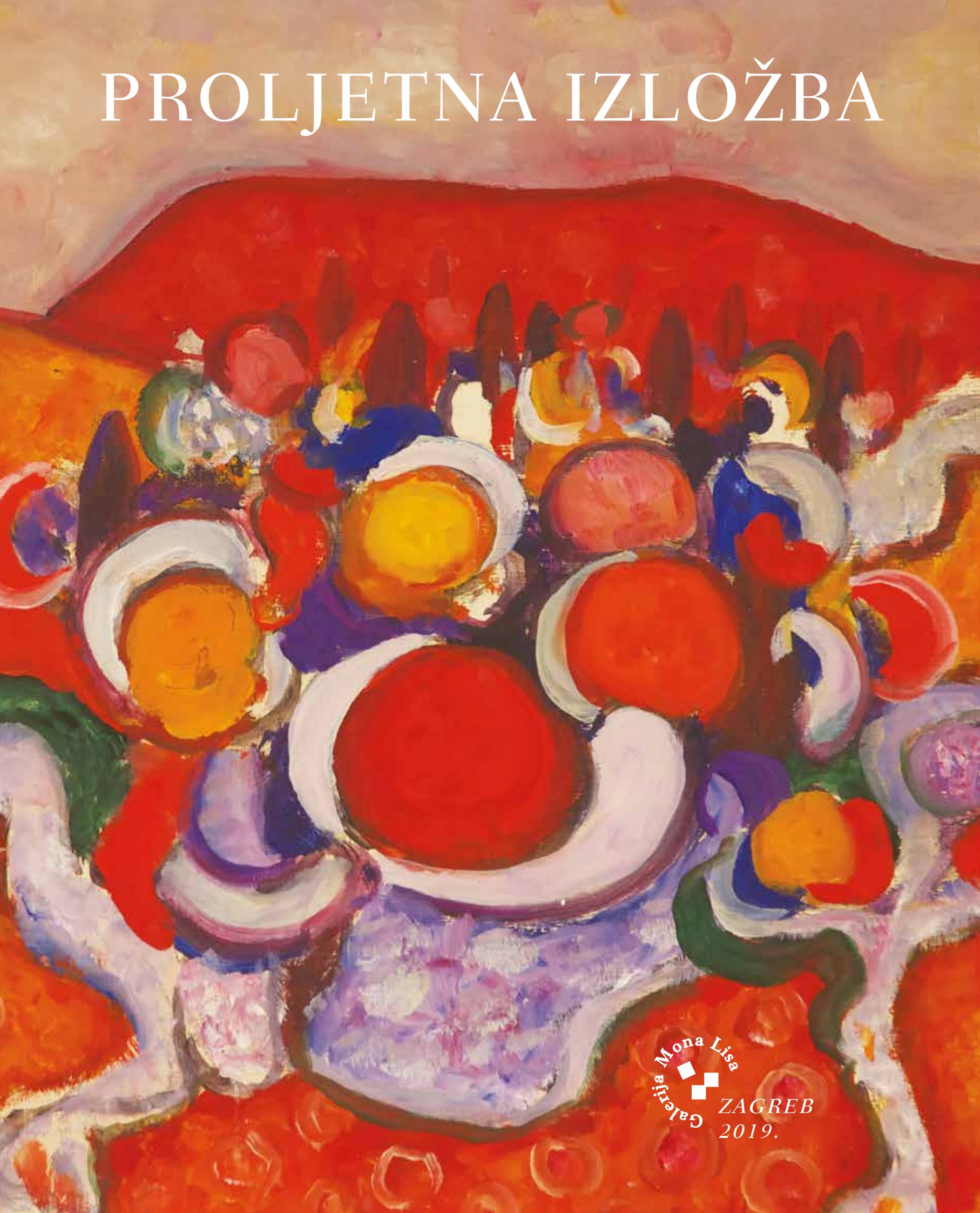

PROLJETNA IZLOŽBA

Galerija Mona Lisa

ZAGREB
2019.

Đuro Pilitika

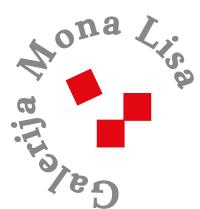
CRVENI PEJZAŽ detalj

oko 1991., ulje na platnu, 36 x 42 cm

str. 39

Proljetna izložba

*Frano Šimunović
Ivo Šebalj
Oton Gliha
Ivo Dulčić
Zlatko Prica
Mladen Veža
Nikola Reiser
Ivan Generalić
Edo Murtić
Ivan Rabuzin
Đuro Pulitika
Josip Vaništa
Ferdinand Kulmer
Miljenko Stančić
Miroslav Šutej*

Zagreb, 2019.

KLIJALIŠTA SLAVE I PLODOVI IGRE

Duh pušten iz boce ne želi se više u nju vratiti. Tako mi ponekad izgledaju silne naracije o važnosti i relevantnosti kontekstualizacije umjetničkoga djela. Razne pojednosti iz životopisa autora, odnosno autorica - s kime su se družili i sastajali, koje knjige čitali i predstave gledali, koje su ljubavne veze slomile njegovu/njenu duhovnu ravnotežu; zatim prikazi društvene sredine i političke situacije u kojoj je živio/živjela - koja je tada ideologija dominirala, kakvi su se politički događaji odvijali, ili kamo je otputovao/otputovala po nadahnuće.

I sve to doista jest važno; niti na trenutak ne želim da pomislite kako interpretaciju djela kanim svesti isključivo na formalnu analizu. Uostalom, ne možemo samo razmatrati ideje - poput velikih umova - jer ubrzo ne bismo imali o čemu novome govoriti (što, moguće, nipošto ne bi bilo loše jer, navodno, o onome o čemu ne možemo govoriti, o tome valja šutjeti). Poput većine moramo govoriti i o ljudima i o događajima. Tako je bilo od Plinija Starijeg i Pauzanije, od Vasarija i van Mandera (koji raspredaju o načinu rada umjetnika uz navođenje njihovih anegdota) do našega doba, a tako će, usuđujem se pretpostaviti, uvijek i biti. Međutim, događa se da ono što dopunjuje i osvjetjava djelo postaje samodostatno, odmjenjuje ga i zakriljuje - metastazira u mistifikaciju umjetničkoga stvaranja te ga pritom uzdiže na pijedestal bez temelja.

Koliko je opravdano, dapače korisno, saznati o počecima slikarskoga školovanja budućih umjetnika, pokazuje nekoliko primjera (naći ćete ih u ovome katalogu uz reprodukcije slika tih autora) koje nam je pripremio organizator ove izložbe; Antun Motika, primjerice, ističe kako se Prica svojim kolorizmom već na Akademiji suprotstavio prevladavajućem tonskom načinu slikanja što ukazuje na rano iskazanu samosvojnost, potvrđenu i u karijeri koja je uslijedila; Josip Vaništa, pak, svojim sjećanjem na prvi susret s vršnjakom Stančićem evocira i njegov karakter osamljenoga, ali sigurnoga u sebe i svoje mogućnosti mладoga umjetnika.

Sagledavajući izložbenu cjelinu, nameće se pitanje koliko je strogosti, odnosno proizvoljnosti u selekciji predstavljenoj upravo ovim eksponatima? Jer u usporedbi radova petnaestorice slikara možemo obratiti pozornost i na razlike, ali i na sličnosti, na ono zajedničko koje se projavljuje unatoč svih individualnih osobitosti u poetici i rukopisu. Ne samo u činjenici da svi pripadaju korpusu hrvatskoga slikarstva te da su na scenu stupili uoči ili neposredno nakon 2. svjetskog rata te ponajviše obilježili pedesete i šezdesete (dakako, i kasnija desetljeća kao etablirani autori) godine prošloga stoljeća, nego i u određenoj dubljoj povezanosti i pripadnosti zajedničkim polazištima koja se otkriva i mimo prikazanih motiva i tematizacije sadržaja.

Zanimljivo je zapaziti immanentno likovne odlike - u mrlji, u odnosu punog i praznog, u modelaciji forme i gradnji kompozicije - između tek naizgled disparatnih kreacija. Koloristički akcenti Ferdinanda Kulmera na Igri mora korespondiraju s Cvijećem u plavoj vazi Nikole Reisera; ono što jednom čitamo kao uvojke sireninih kosa, u drugom su slučaju cvjetne latice, dok u odnosu na te iste mrlje tijelo podmorske zavodnice ima kompozicijsku ulogu poput tijela vase. Primjerom je i ritam rasta kvrgavih grana na Masliniku Mladena Veže, ali i izmjena svijetlih i tamnih traka, a obje odlike uočavamo u istodobnim Glihinim Gromačama.

Dakako da je uskladenost još i veća u silovitom kolorizmu Dubrovčana Ive Dulčića i Đure Pulitike, ostvarenom podudarnim paletama i morfologijom dobivenom širokim kistovima; to jest u monokromnim, posve utišanim i smirenim kompozicijama Miljenka Stančića i Josipa Vanište, rasplinuti obrisi kojih se gube u izmaglicama podloga doživljenih kao beskraj prostora. Beskraj prostora čak i kada racionalno zaključujemo kako je na tom segmentu platna prikazan zid interijera ili eksterijera.

U uspostavljanju dijaloga - ponekad u suprotstavljanju (razrožnost je naizraženije iskazana uvodenjem svijeta Ivana Generalića; kako zbog autsajderskoga doživljaja predloška - autsajderskoga u odnosu na etabliranu maticu akademskih slikara - tako i zbog cizelirane naivističke izvedbe), češće u bliskom suglasju (klasičan su primjer istovjetni poticaji u kamenim ogradama koje eksplloatiraju Frano Šimunović i Oton Gliha) - vidljiva je korelacija motiva i izvedbe, ali ponegdje je uskladenost očita bez obzira na motiv.

Tu su sad moguća različita zapažanja - tek smo na nekoliko njih ukazali - pri čemu je bitno istaći kako ovdje nije riječ o umanjivanju važnosti motiva, tek dosljedno ukazivanje na činjenicu koliko je za dojam slike presudan sam likovni jezik. Čak i neobuzdana gestualnost Ede Murtića rezonira u pojedinostima nemalog broja radova (Reiserovo Cvijeće i voće, Kulmerov Pegaz i djevojka itd.) čime se na toj razini uvjerljivo ukida razlika između apstrakcije i figuralnosti. Radovi gospodara mrlje, kako rado nazivam Ivu Šebalja pod čijim potezom ona živi punim potencijalom, napose su dobar primjer plodnoga apstrahiranja zbilje, dok modularna konstrukcija odlikuje tako disparatne sustave kao što su Rabuzinov i Šutejev.

Odmakemo li se, pak, od likovnoga jezika i zapitamo što je njime ostvareno, dolazimo do specifičnoga karaktera koji odlikuje svakoga pojedinog umjetnika. Srećemo se s Kulmerovom ironijom i Generalićevom ruralnom idilom, upoznajemo Vežinu ilustrativnost i Vaništinu kontemplativnost, ulazimo u Stančićeve nostalgije i melankolije te Dulčićeve energetske plohe, dotiče nas Reiserov intimizam i Šebaljeva oblikovna asocijativnost, iščitavamo strukturirani pejzažizam Glihe i Šimunovića, pratimo Pricinu monumentalnost znaka (pritom svakako valja pozdraviti i povratak slike Djevojka s pijetlom na hrvatsku likovnu scenu nakon višedesetljetnoga boravljenja u inozemstvu), dekorativne raspone Murtićeva rukopisa i Pulitikinih mozaikalnih žarenja te snovita viđenja Ivana Rabuzina i maštovitu kombinatoriku Miroslava Šuteja.

Izložba raznih autora pruža mogućnost da se usredotočimo na komparaciju likovnu i sadržajnu, da popratimo primjenu poetskih sredstava, a zatim i rezultate autorskih nastojanja. I upravo kvaliteta te osnovne, likovne razine, opravdava ozbiljno razumijevanje idejne. Tek u tom slučaju brbljavi duh postaje uvjerljiv, paralelno s tim i utišan u solidnoj formi koja ga čuva.

Nikola Albaneže

... Prirođeno je čovjeku da neke boje voli, tamnije ili svjetlige - ovisi. Ovisi o tome u kakvim sobama čovjek živi, u kakvom ambijentu. Na Akademiji smo radili tamno. Prica je prvi razbio tu praksu.

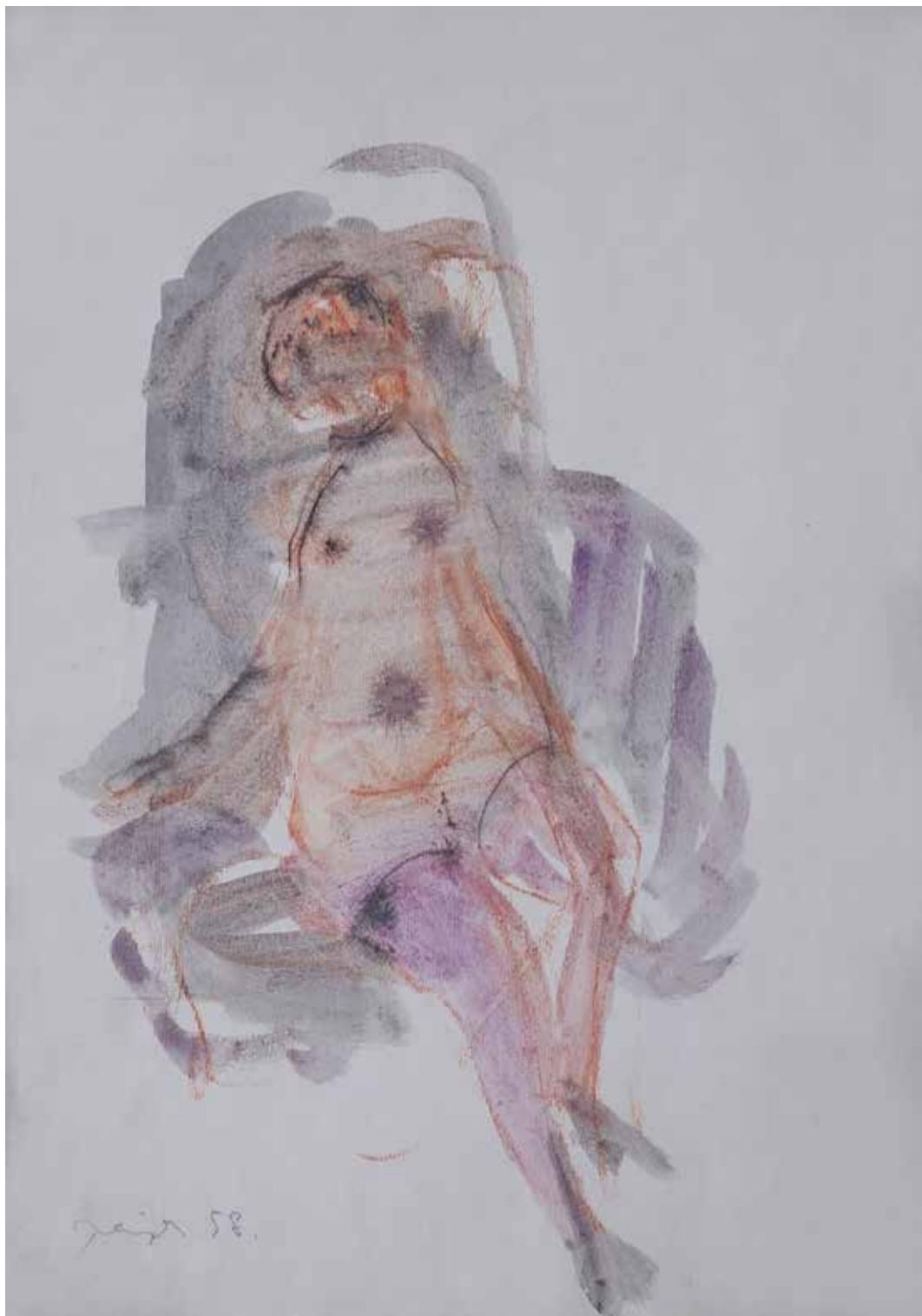
Antun Motika

Zlatko Prica
DJEVOJKA S PIJETLOM
1954., ulje na platnu, 73 x 100 cm

Zlatko Prica
MLADENKA
1956., ugljen na papiru, 59 x 53 cm

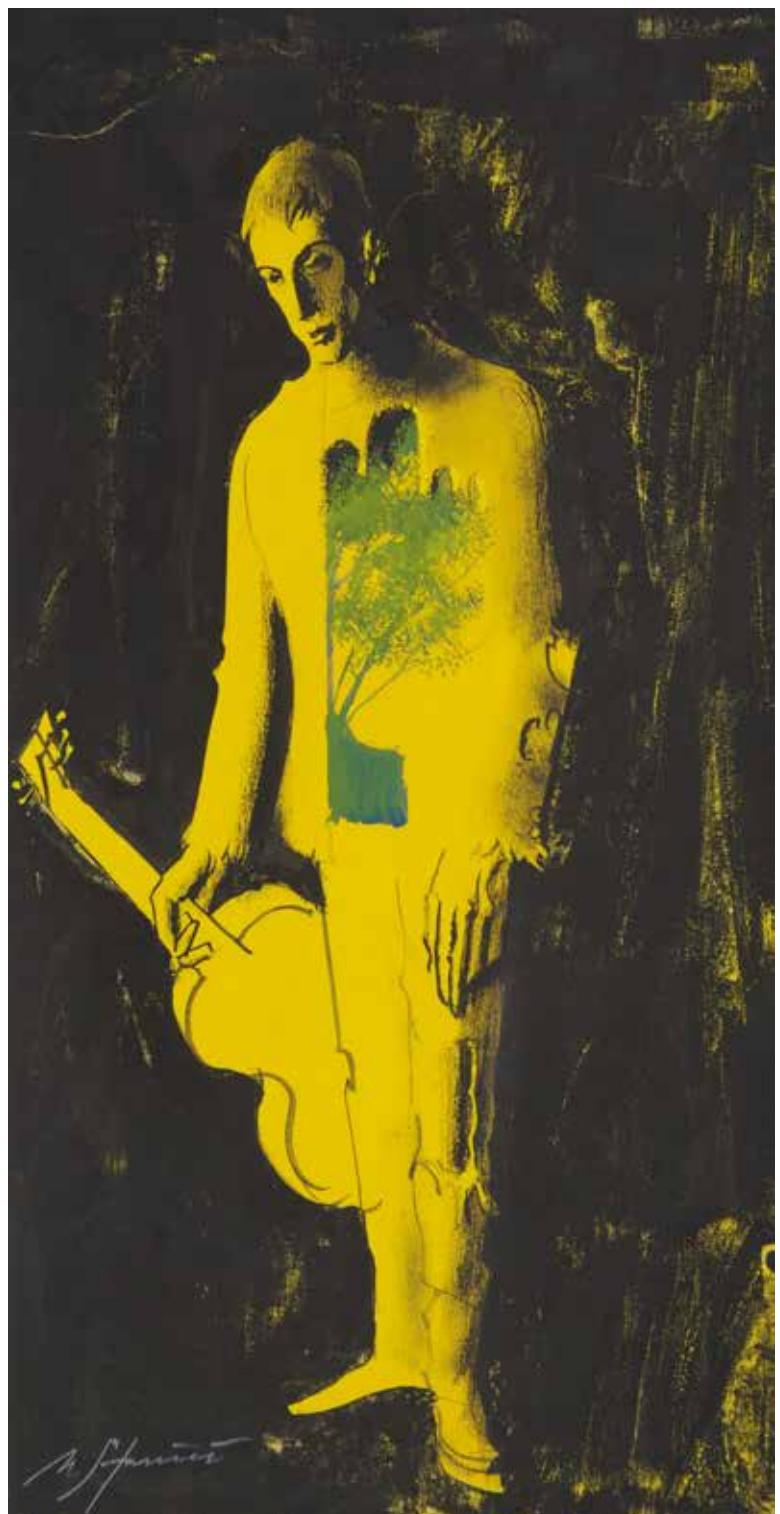

Nikola Reiser
AKT S RUŽIČASTIM ČARAPAMA
1958., akvarel na papiru, 39 x 26 cm

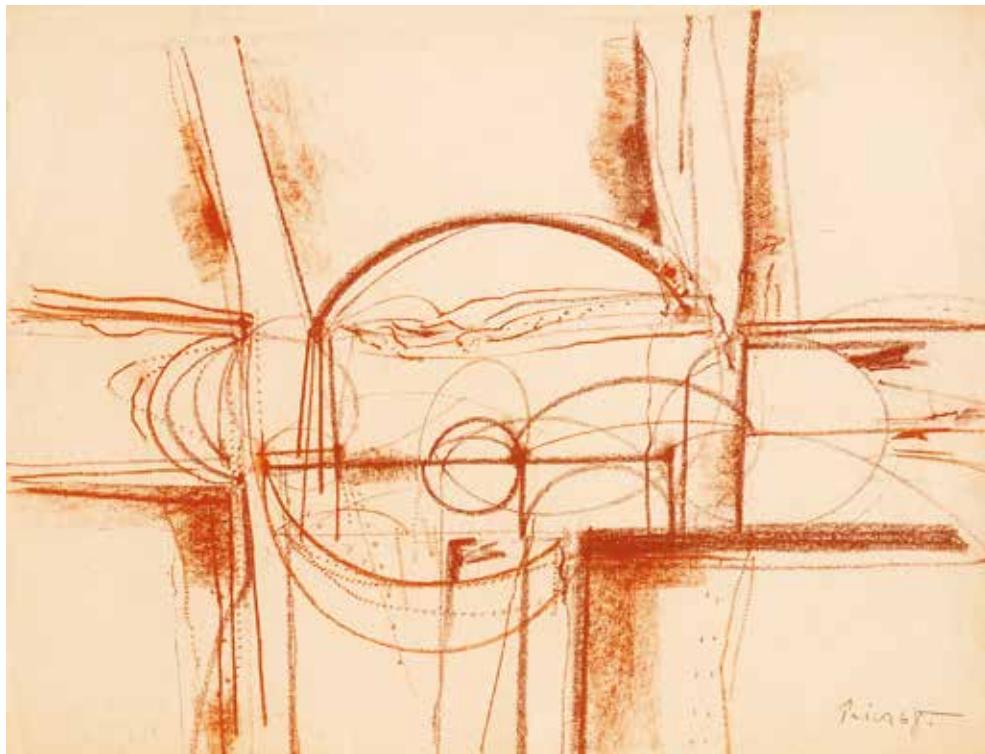
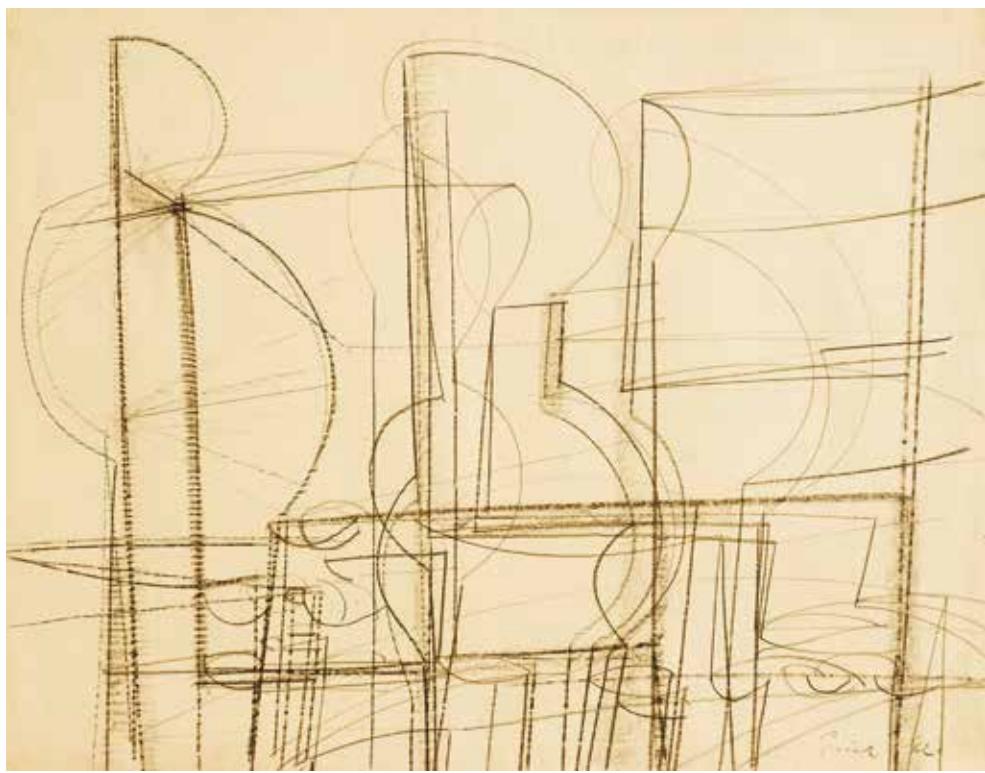
Jesen 1945. Akademija likovnih umjetnosti u Zagrebu. Mala akt-sala na katu, prva dvorana desno. Prljavi prozori što kroz dvorišta i poneko stablo gledaju na toranj Blaževe crkve, truli pod, poprskani zidovi, rasklimani stalci, stara peć. Desetak mladih ljudi, koji su se našli tu, iz raznih krajeva zemlje. Svi su u nekom nejasnom očekivanju. Među njima jedan, gotovo dječak, visok i nespretan, u plavom odijelu željezničara, velikih očiju koje ironično gledaju oko sebe. Stoji povučen u kutu, bez riječi.

U svijetu studenata prve godine postoje i oni glasni koji se odmah otkrivaju, nametljivi i 'duhoviti'. Puni teorija, oni govore. On je progovorio slikom. Bila je to prva riječ umjetnika koja se tiho oglasila jedne večeri, odmah na početku, na crtežu ugljenom nagog ženskog tijela.

Josip Vaništa

Miljenko Stančić
MLADIĆ S GITAROM
akvarel na papiru, 38.5 x 19.6 cm

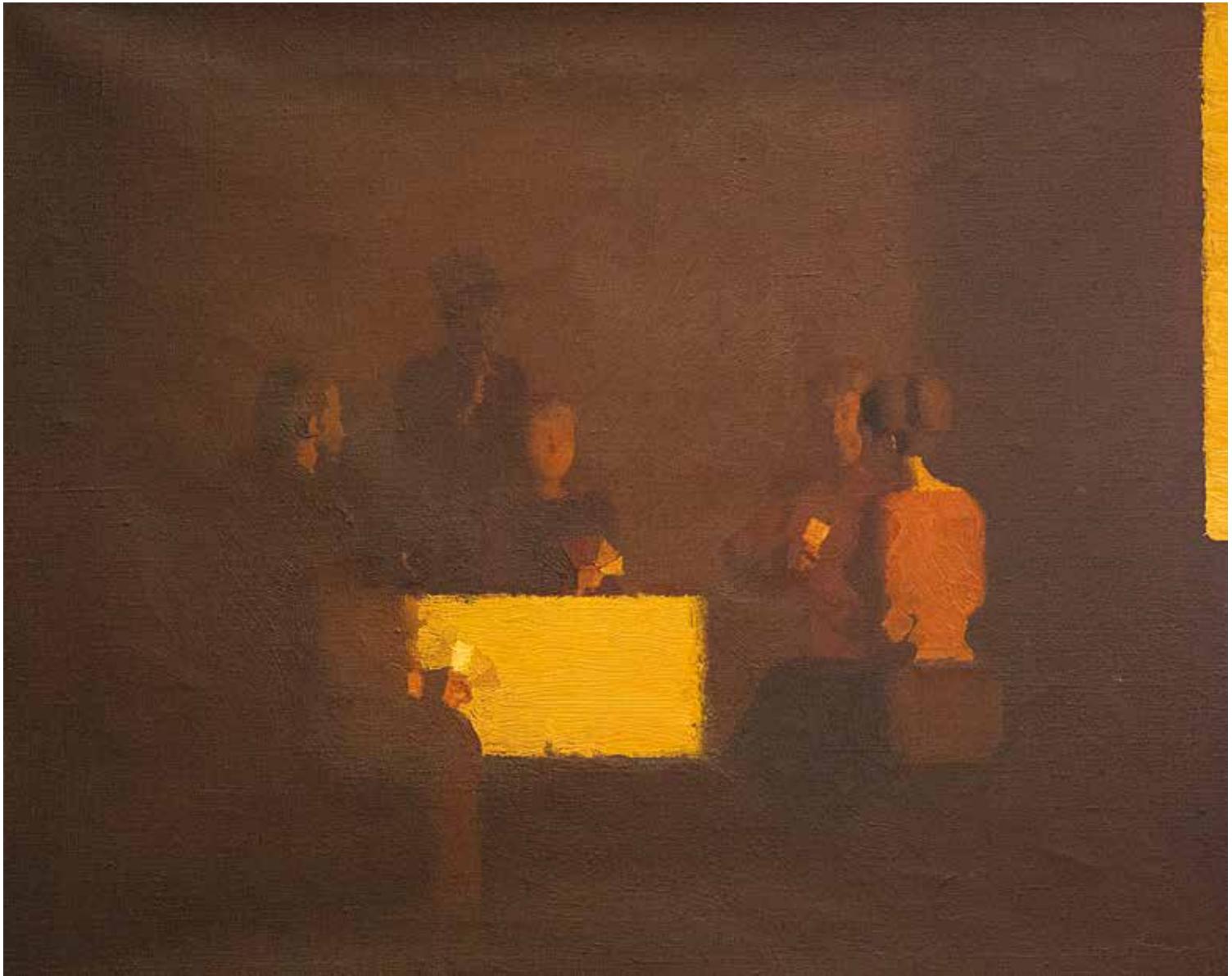

Zlatko Prica
PLODOVI ZEMLJE
1962., ugljen na papiru, 49 x 63 cm

Zlatko Prica
ZRELI PLODOVI NA PROZORU
1968., pastel na papiru, 48 x 63 cm

Josip Vaništa
MAKSIMIR
akvarel na papiru, 27 x 27 cm

Miljenko Stančić
KARTAŠI
ulje na platnu, 65 x 81 cm

Miljenko Stančić
SUMRAČNI INTERIJER
ulje na platnu, 65.5 x 81.5 cm

...Za zavičaj sam vezan svjesno i nesvjesno i bez njega ja sam nitko i ništa. Kad sam svojedobno izbivao od kuće, nekih desetak godina, pod Bogom ništa nisam naslikao. Kad sam se vratio doma, na izvorište, na moj kamen, zemlju, mirise i more, i kad sam osjetio da sam opet tu gdje sam proveo djetinjstvo i gdje je začeto moje slikarstvo - opet sam počeo slikati..."

Đuro Pulitika

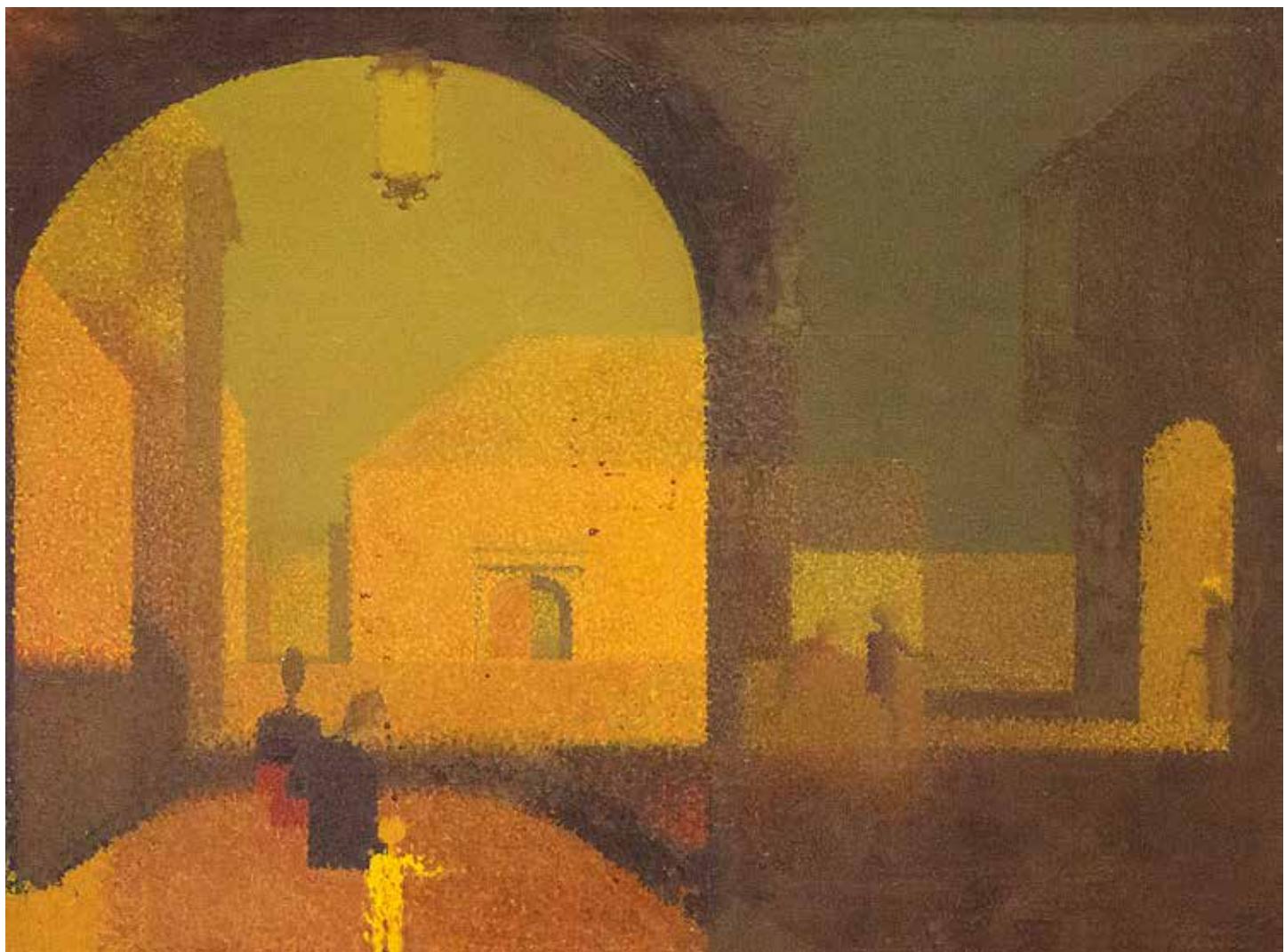
Đuro Pulitika
DVA CRVENA BRDA
1970., tempera na papiru (kaširano na dasku), 35 x 46 cm

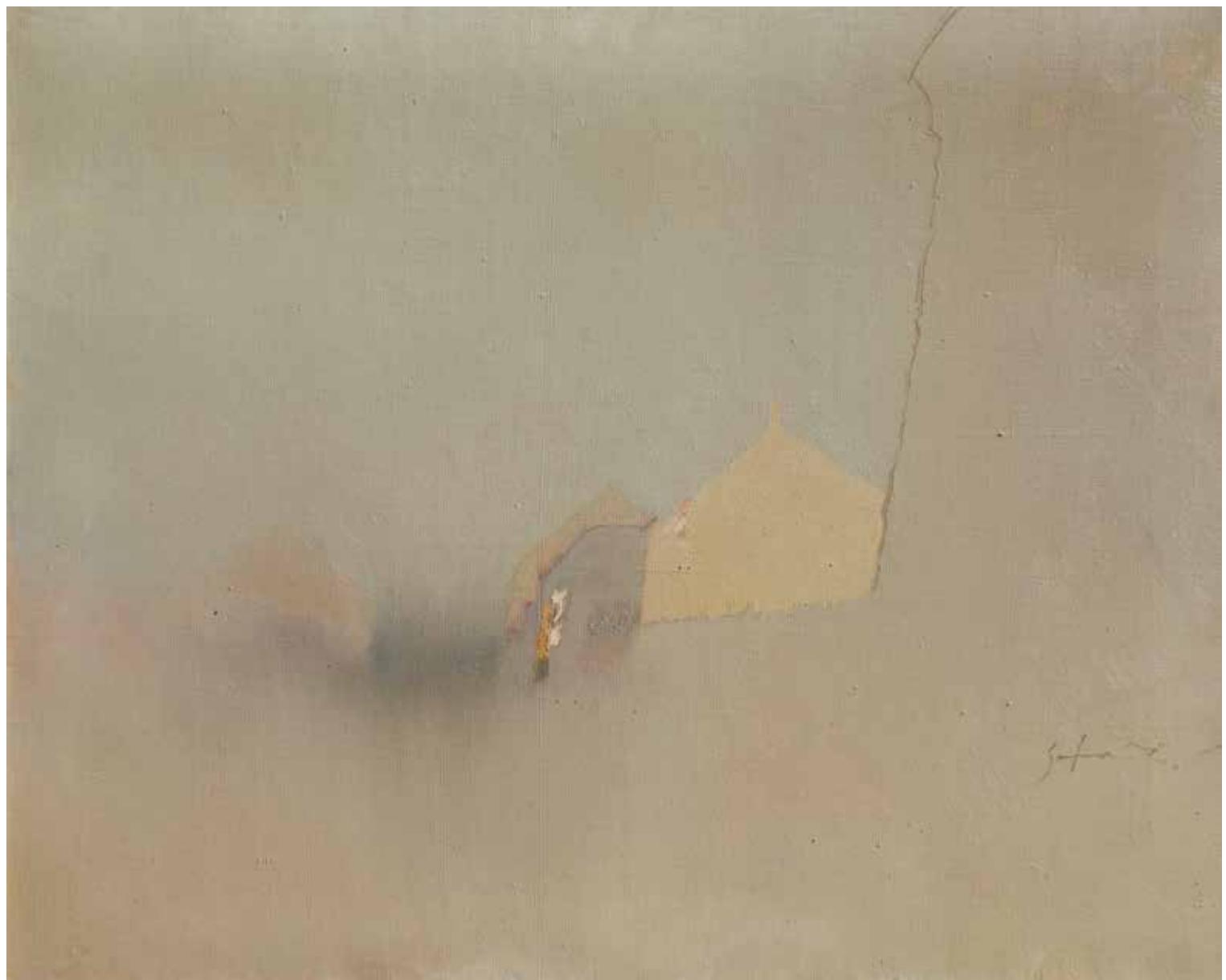
Ivo Dulčić
PROCESIJA Sv. VLAHA
1971., ulje na platnu, 59 x 79.5 cm

Edo Murtić
ŽUTI ZNAK
1977., gvaš na papiru, 50 x 70 cm

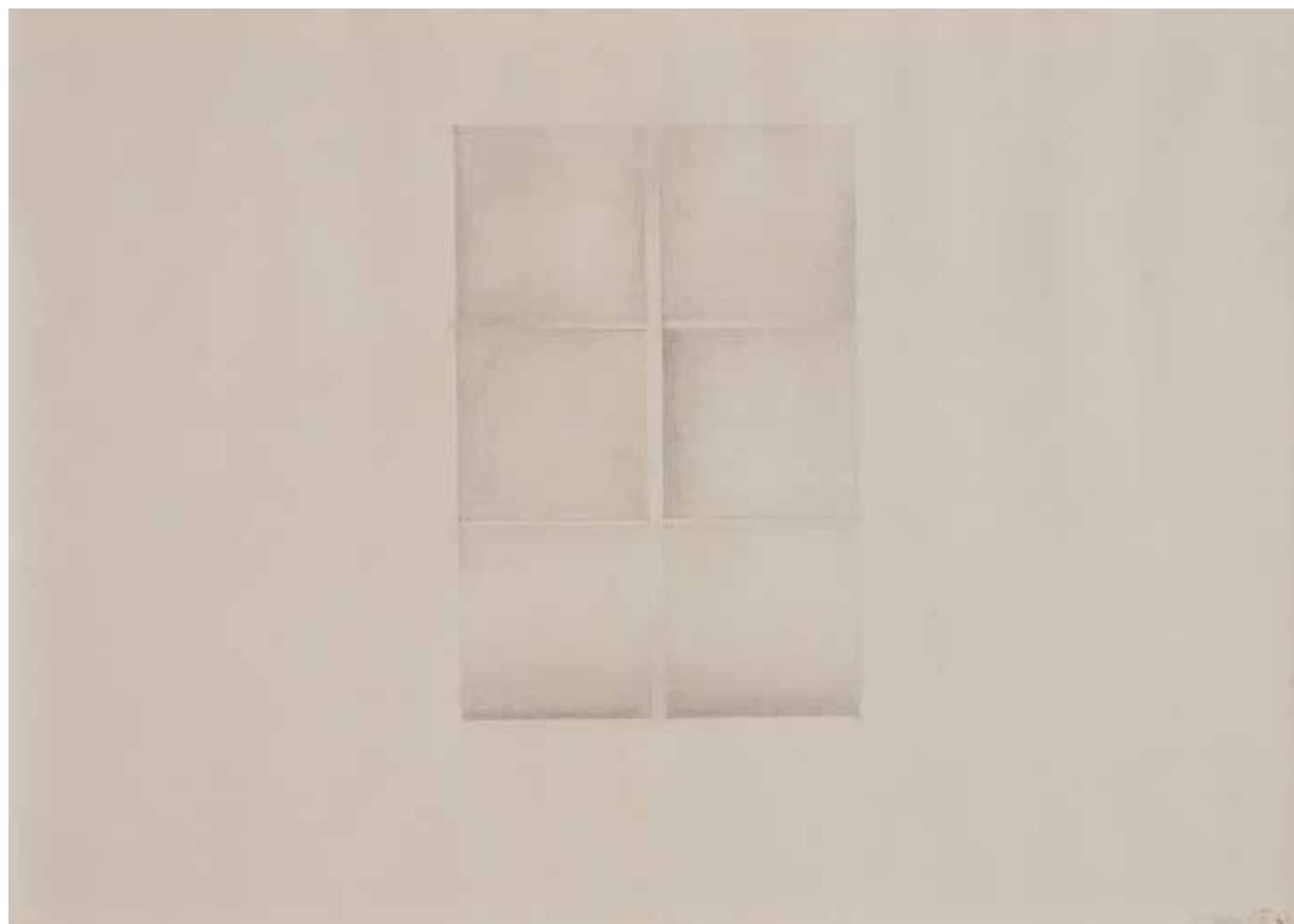
Miljenko Stančić
VARAŽDIN - STARI GRAD
ulje na platnu, 60 x 81.5 cm

Miljenko Stančić
OBRISI

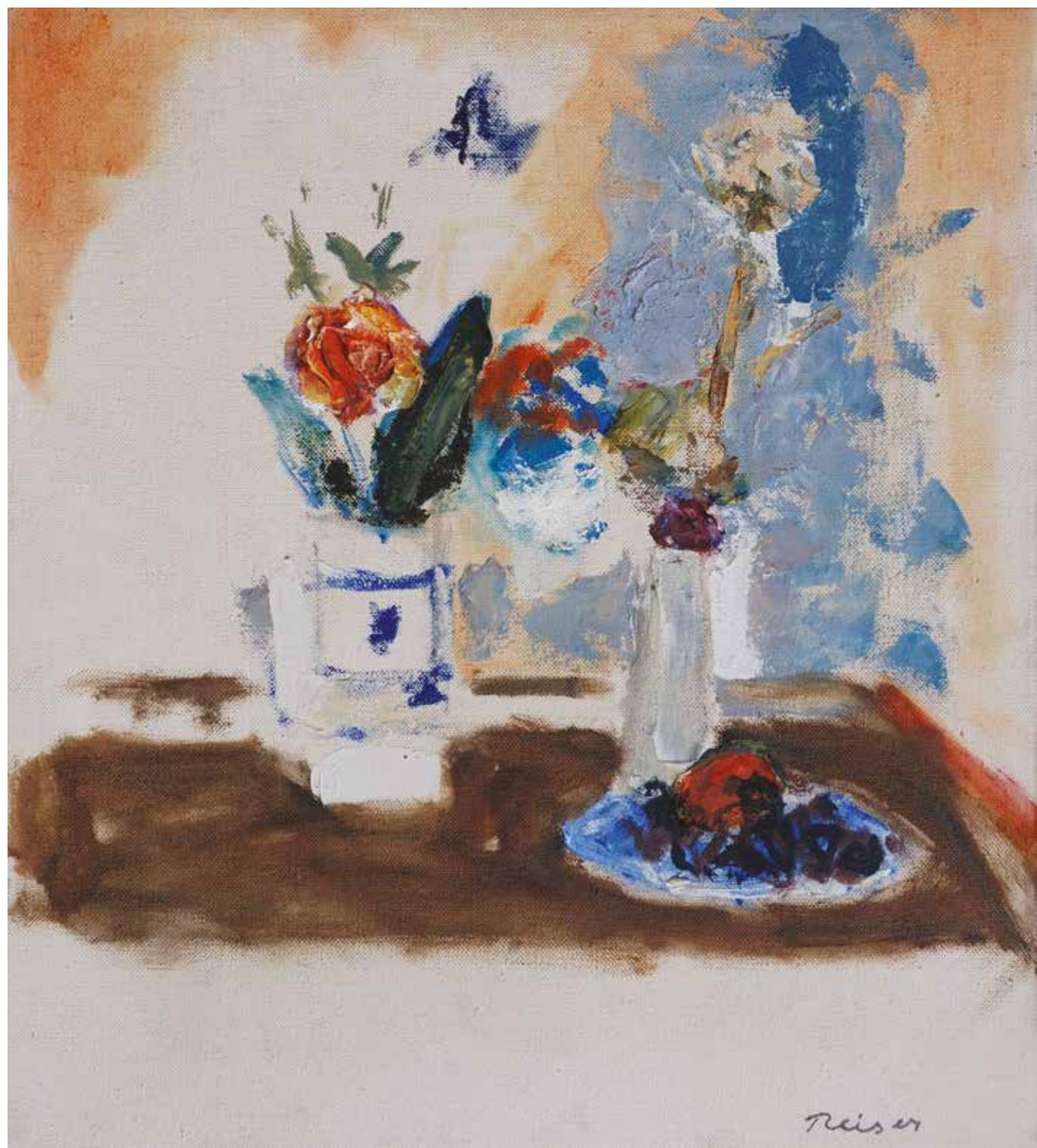
1974., ulje na platnu, 65 x 81 cm

Josip Vaništa
KUHINJSKI PROZOR
1977., olovka na papiru, 26 x 36.5 cm

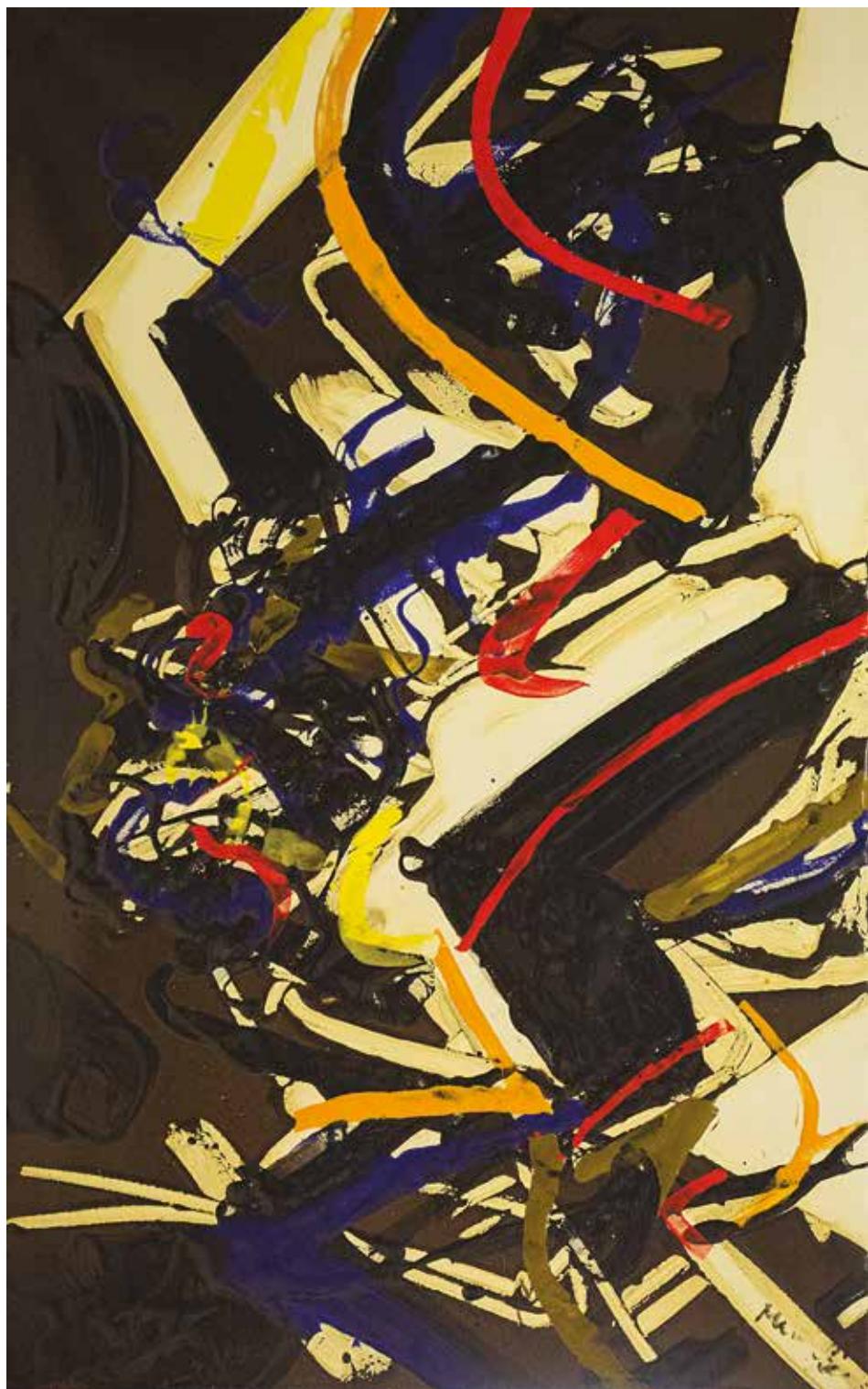

Ti crteži su izvanvremenski i nose duh koji ne podligeže promjeni. Gledajući ih doživljavam Mir - utjehu na ranu opće uznemirenosti. Negdje među mojim zapisima iz 1979. godine, nalazi se misao, a koja glasi: "U svojim ranim crtežima Vaništa je uspio zaustaviti vrijeme." Tamo gdje je trajna vrijednost prisutna, vrijeme je nestalo.

Slobodan Vuličević

Nikola Reiser
CVIJEĆE I VOĆE
1979., ulje na platnu, 63 x 57 cm

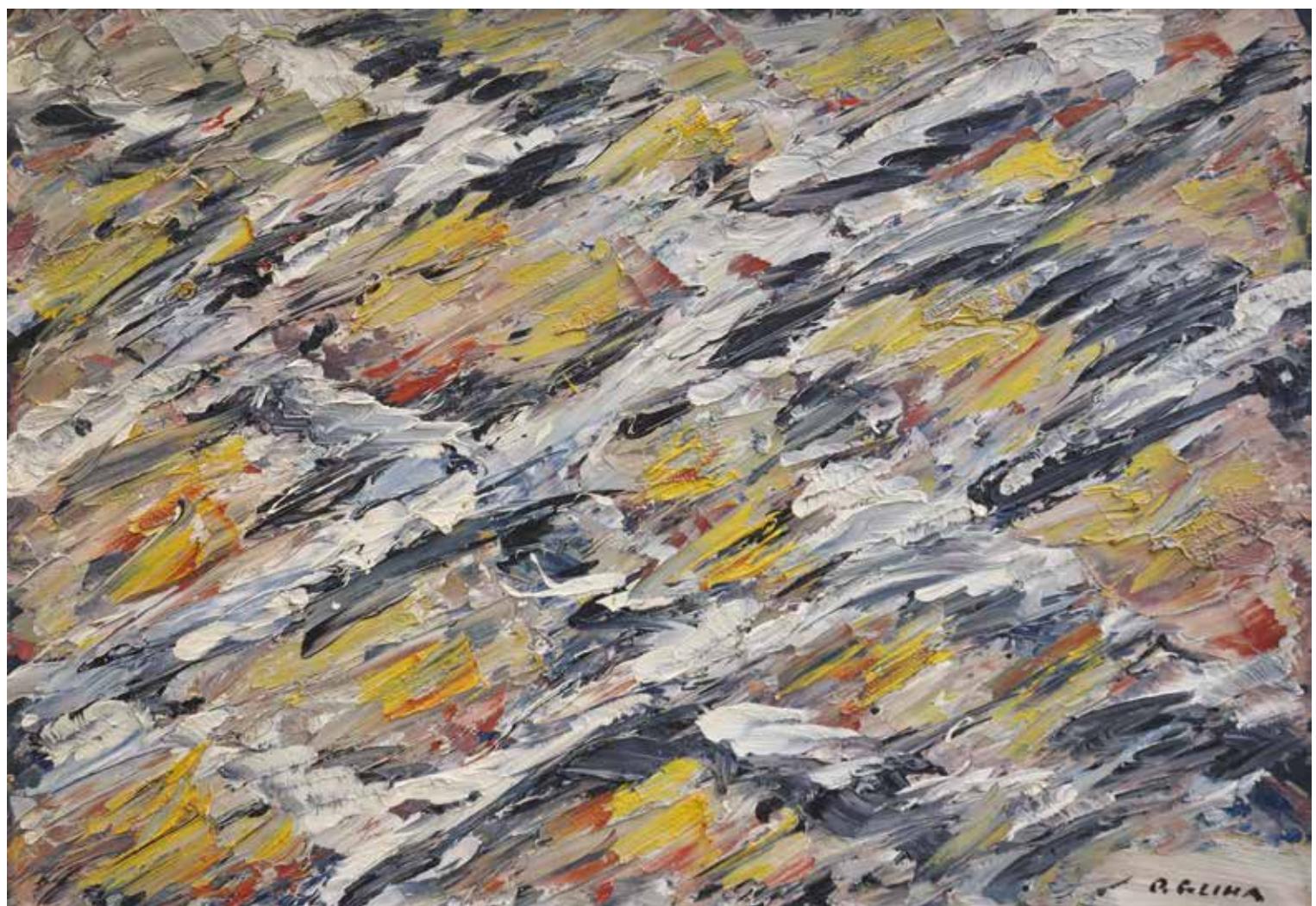
Edo Murtić
DOLAZAK OLUJE
1981., ulje na emajlu, 71 x 45 cm

I tako je Frano Šimunović konačno našao (ali sada na visokoj razini umjetnosti) svoje djetinjstvo provedeno u kamenitom moru Dalmatinske zagore, a s njime i našu prošlost, jedan njen velik i težak dio. Sjećam se da je on sam zastao kao iznenaden pred tim susretom, kao pred nekim otkrićem. Zar smo toliko bili izgubljeni? Zelenkastosivi lišajevi Mrkodola na kamenju, škrte ograde crvene zemlje, ponegdje suha trava i nisko žbunje - sve su te pojedinosti nestale pod suhim i grubim namazom. Bila je to zaista umjetnost, jednostavna i velika ljepota umjetnosti, izrasla tako, tragično gola i surova, na ovom tlu spaljenom od vjetra i sunca.

Grgo Gamulin

Frano Šimunović
POVRŠINA KAMENA
oko 1976., ulje na kartonu, 50 x 70 cm

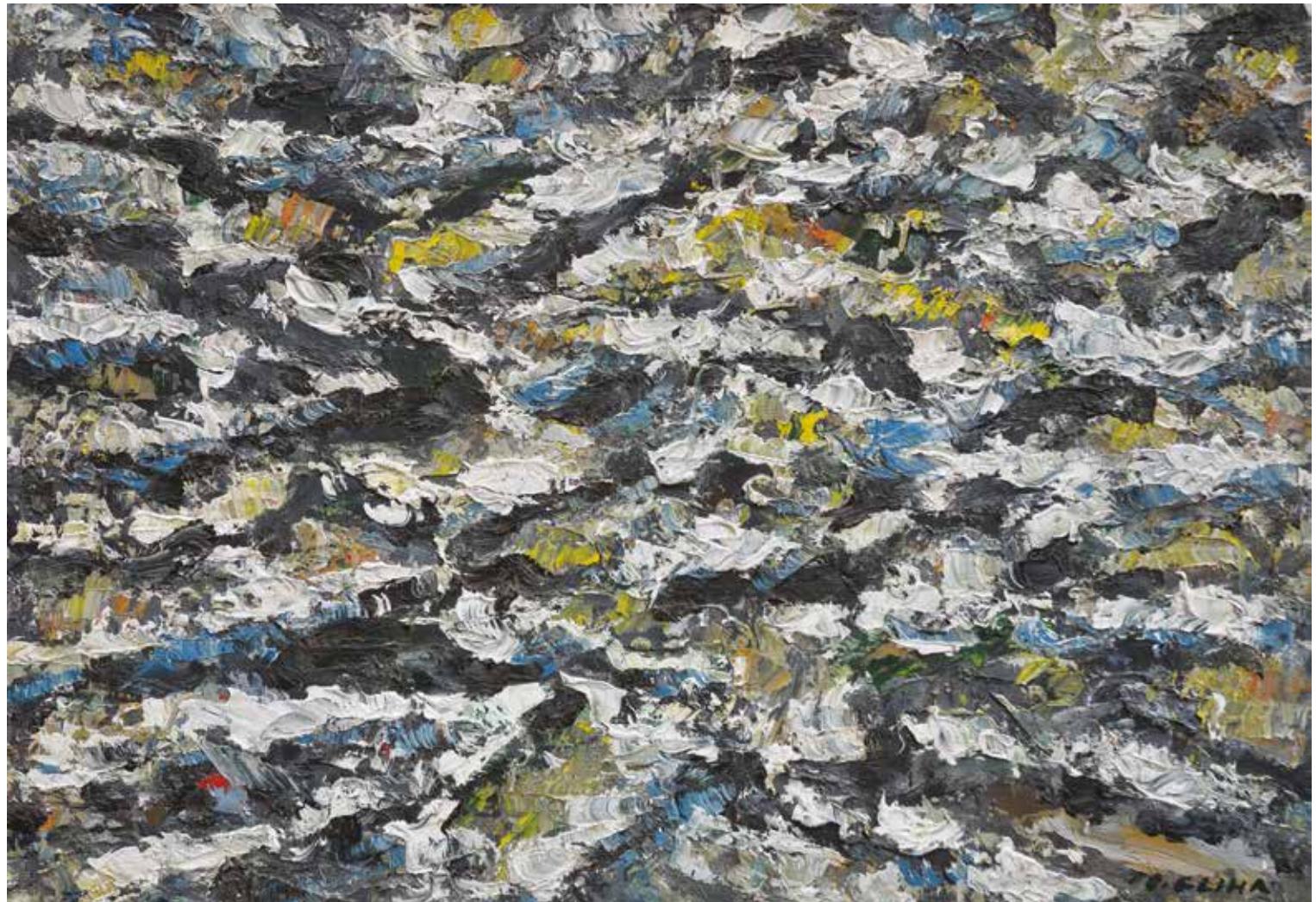
Oton Gliha
GROMAČE 8-81
1981., ulje na platnu, 70 x 100 cm

Ivan Generalić
ODMOR POD DRVETOM
1979., ulje na staklu, 44 x 46 cm

Ivan Rabuzin
ROZA CVIJET
1970., ulje na platnu, 50 x 65 cm

Oton Gliha
GROMAČE 3-85
1985., ulje na platnu, 70 x 100 cm

Mladen Veža
MASLINIK
1984., ulje na platnu, 70 x 81 cm

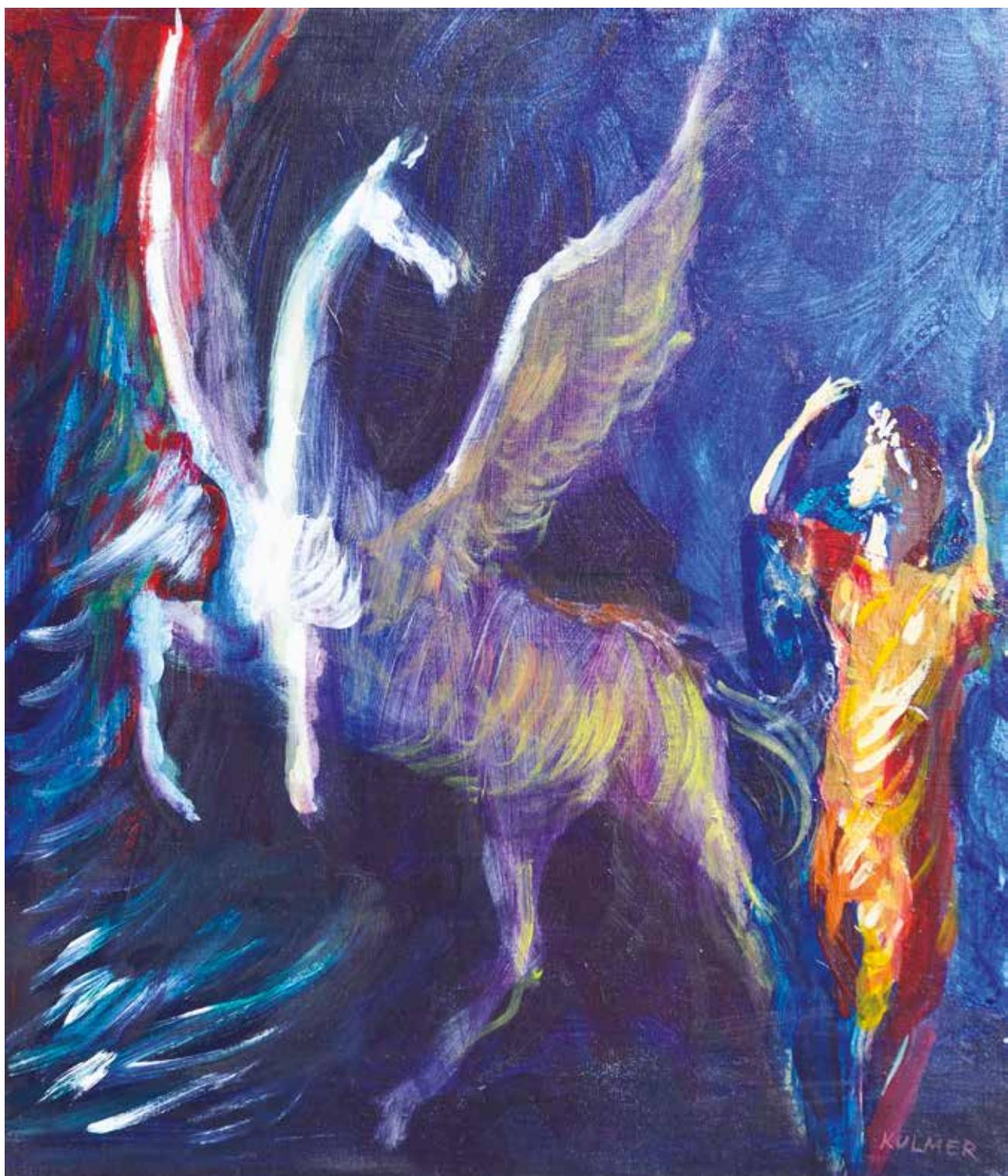
Ferdinand Kulmer
IGRA MORA
akrilik na platnu, 27 x 35 cm

Nikola Reiser
CVIJEĆE U PLAVOJ VAZI
ulje na platnu, 92.5 x 64 cm

Ivo Šebalj MAPA "TEMPERE 88-90" karton br. 5/21, 3 tempere

Ferdinand Kulmer
PEGAZ I DJEVOJKA
1987., akrilik na platnu, 41 x 35 cm

Ivo Šebalj MAPA "TEMPERE 88-90" karton br. 8/21, 4 tempere

Ferdinand Kulmer
SLAVNI TIGER BULL
1989., akrilik na platnu, 81 x 63 cm

Josip Vaništa
ČEMPRES, CESTA DUBROVNIK ČILIPI
1990., olovka na papiru, 29.5 x 20.5 cm

Ivo Šebalj MAPA "TEMPERE 88-90" karton br. 15/21, 5 tempera

Oton Gliha
CRTEŽ
1991., tuševi u boji na papiru, 70 x 100 cm

Ja sam godinama slikao primorski, kvarnerski pejzaž, u prvom redu otoka Krka, koji je moj pravi slikarski zavičaj, moj najveći atelje. Stotine slika na kojima su uvijek bile gromache, uz kuće, masline i smokve, nebo i more. No, gromache su me, unatoč svemu, na poseban način uzbudivale; uvijek sam u njima video nešto tajanstveno, osjećao sam da kriju neku likovnu tajnu cijelog tog podneblja. Počeo sam im pridavati sve veće značenje na svojim slikama a one su stale potiskivati sve ostale sadržaje, dok, konačno, nisu ostale same na platnu, odbacivši nebo i more, kuće i vegetaciju, te postale isključivi sadržaj. Pojavile su se kao nužna posljedica mojih podsvjesnih htijenja. Zaista je, metaforički rečeno, teško odgovoriti na pitanje tko je koga otkrio: ja gromache ili one mene...

Oton Gliha

Edo Murtić
KRAJOLIK
1991., ulje na platnu, 81.5 x 120 cm

... Reiserovo mjesto, točnije njegovu liniju u novijem hrvatskom slikarstvu vidim, dakle, kao paralelnu liniju koja zajedno s onom Murićevom i Pricinom, Piceljevom i 'exatovskom', Stančićem i Ivančićem tvori čvrstu pluralističku cjelinu.

Zvonko Maković

Nikola Reiser
VELI LOŠINJ
1993., akvarel na papiru, 44 x 61 cm

Mladen Veža
LJETNI DAN U BRISTU
1994., ulje na platnu, 70.5 x 81.5 cm

Josip Vaništa
PLJEŠIVICA
1995., ulje na platnu, 42 x 70 cm

Đuro Pilitika
CRVENI PEJZAŽ
oko 1991., ulje na platnu, 36 x 42 cm

Mladen Veža

BRIST

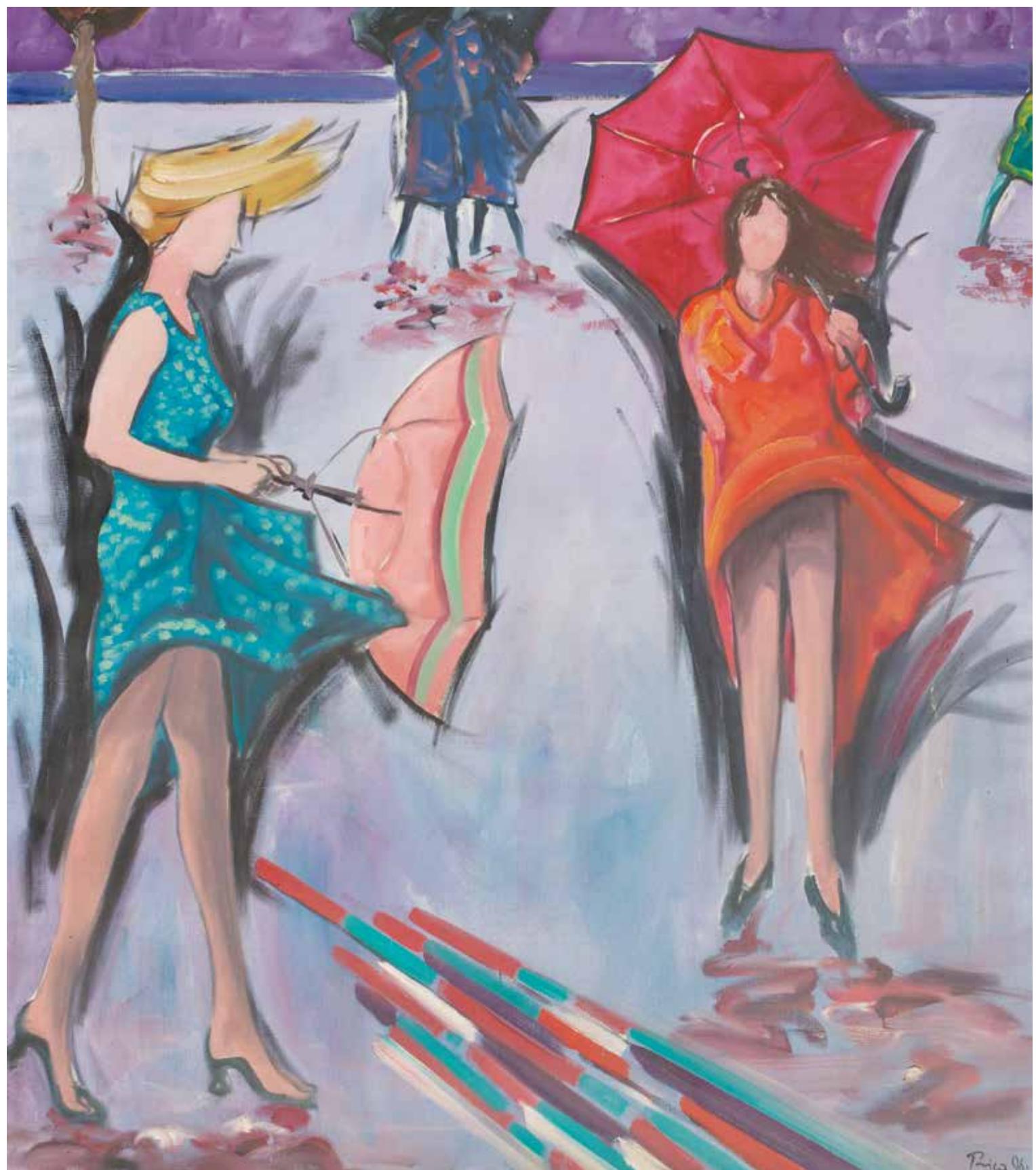
1993., ulje na platnu, 50 x 50 cm

>

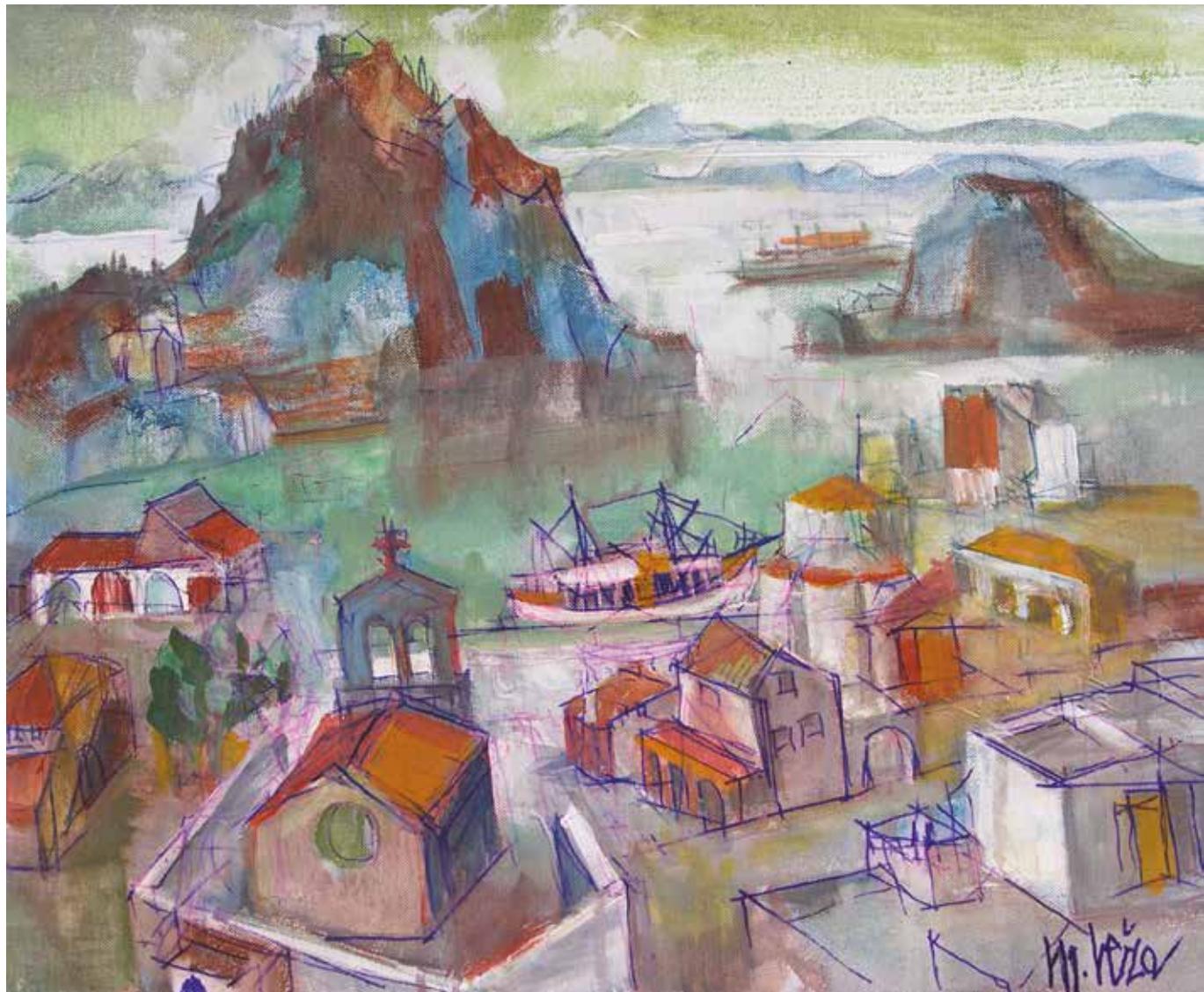
Zlatko Prica

DJEVOJKE NA VJETRU

1996., ulje na platnu, 160 x 140 cm

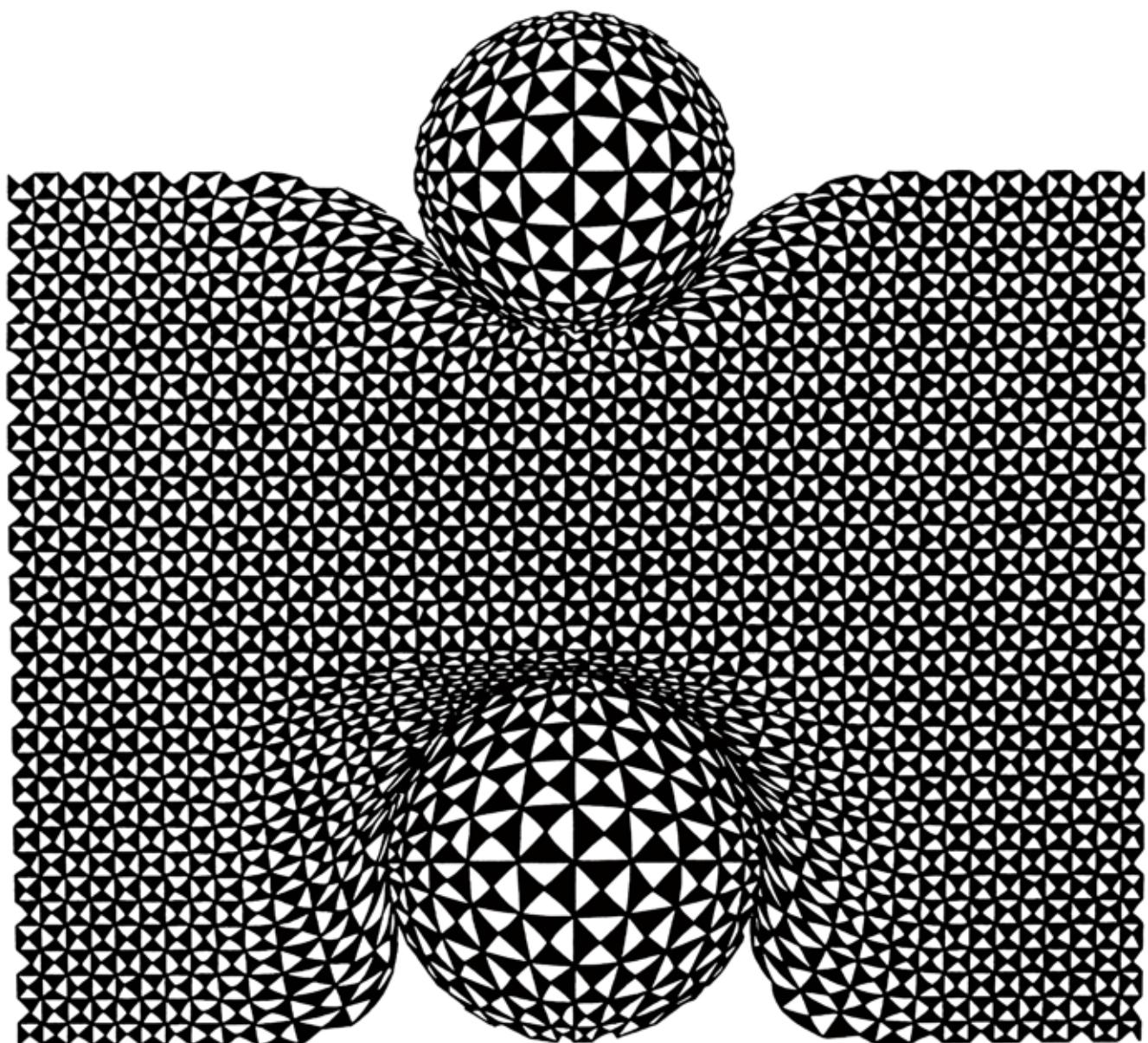

Mladen Veža
GALIJA U PORTU
1998., ulje na platnu, 50 x 60 cm

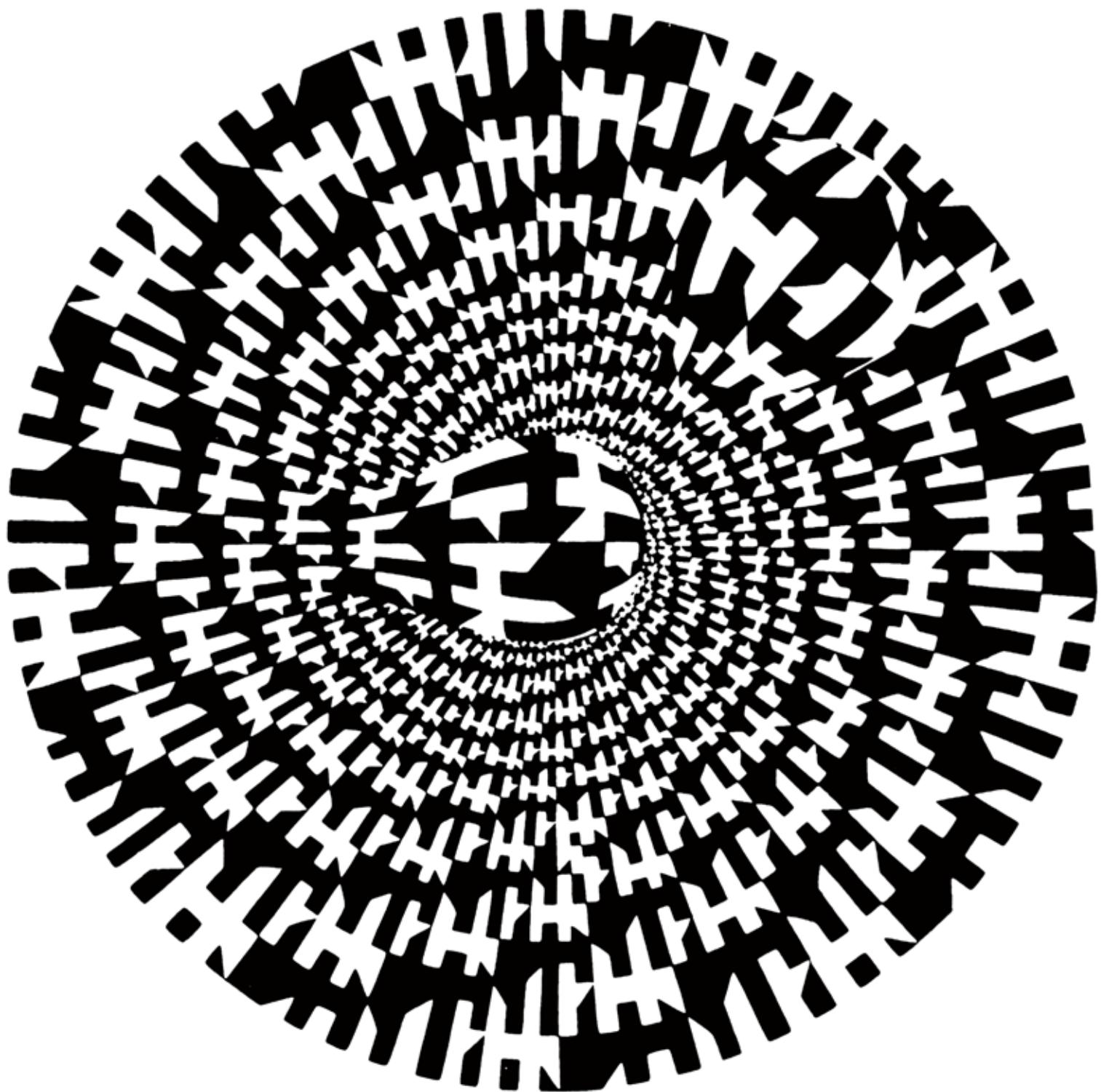

... mnogo se puta kroz Vežine slike dešavalo (osobito za osjetljiv i upoznati medij) otkriće baš onog 'izgubljenog' i naročitog trenutka života, kraja i vremena, koji znači bitak južno-dalmatinskog, mosorskog i biokovskog pejzaža (koji se pod imperativima današnjice) ipak - 'malo po malo', ali i munjevito - izmjenjuje, u usporedbi s mnogim minulim stoljećima...

Vlado Bužančić

Miroslav Šutej
SPECIFIČNA TEŽINA
1965/95., serigrafija, 70 x 50 cm

Miroslav Šutej
SPECIFIČNA TEŽINA
1965/95., serigrafija, 70 x 50 cm

... Prema Murtiću je, dakle, neotuđivo pravo svakog umjetnika da odredi smisao vlastite umjetnosti. Značajna je i misao prema kojoj ‘...umjetnik teži... humaniziranju suvremene stvarnosti’. Treba proniknuti u dosta neodredenu općenitost ove tvrdnje a pri tom ne zaboraviti da je ona izraz umjetnika koji je dokazao snagu vlastitih uvjerenja i nezavisnost duha. Pravi sadržaj može se shvatiti jedino na osnovi proživljenog iskustva umjetnika.

Michael Gibson

Edo Murtić
KRAJOLIK
1997., gvaš na papiru, 43.5 x 63.5 cm

KATALOG DJELA

str.

- 4 Zlatko Prica
DJEVOJKA S PIJETLOM
 1954., ulje na platnu, 73 x 100 cm

- 5 Zlatko Prica
MLADENKA
 1956., ugljen na papiru, 59 x 53 cm

- 6 Nikola Reiser
AKT S RUŽIČASTIM ČARAPAMA
 1958., akvarel na papiru, 39 x 26 cm

- 7 Miljenko Stančić
MLADIĆ S GITAROM
 akvarel na papiru, 38.5 x 19.6 cm

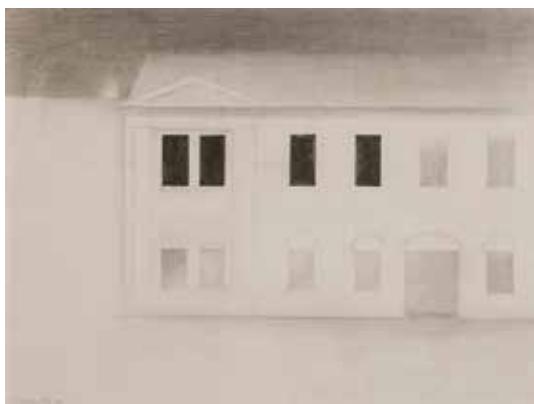
- 8 Zlatko Prica
PLODOVI ZEMLJE
 1962., ugljen na papiru, 49 x 63 cm

- 8 Zlatko Prica
ZRELI PLODOVI NA PROZORU
 1968., pastel na papiru, 48 x 63 cm

- 9 Josip Vaništa
MAKSIMIR
 akvarel na papiru, 27 x 27 cm

- 10 Miljenko Stančić
KARTAŠI
 ulje na platnu, 65 x 81 cm

- 11 Miljenko Stančić
SUMRAČNI INTERIJER
 ulje na platnu, 65.5 x 81.5 cm

Josip Vaništa
KUĆA br. 8
 1976., olovka na papiru, 32 x 42 cm

- 12 Đuro Pulinika
DVA CRVENA BRDA
 1970., tempera na papiru (kaširano na dasku), 35 x 46 cm

- 13 Ivo Dulčić
PROCESIJA Sv. VLAHA
 1971., ulje na platnu, 59 x 79.5 cm

- 14 Edo Murtić
ŽUTI ZNAK
 1977., gvaš na papiru, 50 x 70 cm

- Edo Murtić
SVEČANOST NA VJETRU
 1978., gvaš na papiru, 67 x 97 cm

- Miljenko Stančić
VARAŽDIN - STARI GRAD
 ulje na platnu, 60 x 81.5 cm

- Miljenko Stančić
OBRISI
 1974., ulje na platnu, 65 x 81 cm

- Josip Vaništa
KUHINJSKI PROZOR
 1977., olovka na papiru, 26 x 36.5 cm

- Nikola Reiser
CVIJEĆE I VOĆE
 1979., ulje na platnu, 63 x 57 cm

- Edo Murtić
DOLAZAK OLUJE
 1981., ulje na emajlu, 71 x 45 cm

- Frano Šimunović
POVRŠINA KAMENA
 oko 1976., ulje na kartonu, 50 x 70 cm

- Oton Gliha
GROMAČE 8-81
 1981., ulje na platnu, 70 x 100 cm

- Ivan Generalić
ODMOR POD DRVETOM
 1979., ulje na staklu, 44 x 46 cm

Edo Murtić
DOGAĐAJ
 1979., gvaš na papiru, 77 x 57 cm

Oton Gliha
GROMAČE 11-83
1983., ulje na platnu, 70 x 100 cm

str.

35

Edo Murtić
KRAJOLIK

1991., ulje na platnu, 81.5 x 120 cm

36

Nikola Reiser
VELI LOŠINJ

1993., akvarel na papiru, 44 x 61 cm

37

Mladen Veža

LJETNI DAN U BRISTU

1994., ulje na platnu, 70.5 x 81.5 cm

38

Josip Vaništa
PLJEŠIVICA

1995., ulje na platnu, 42 x 70 cm

39

Duro Pulinika
CRVENI PEJZAŽ

oko 1991., ulje na platnu, 36 x 42 cm

40

Mladen Veža
BRIST

1993., ulje na platnu, 50 x 50 cm

41

Zlatko Prica
DJEVOJKE NA VJETRU

1996., ulje na platnu, 160 x 140 cm

42

Mladen Veža
GALIJA U PORTU

1998., ulje na platnu, 50 x 60 cm

43

Miroslav Šutej
SPECIFIČNA TEŽINA

1965/95., serigrafija, 70 x 50 cm

44

Miroslav Šutej
SPECIFIČNA TEŽINA

1965/95., serigrafija, 70 x 50 cm

45

Edo Murtić
KRAJOLIK

1997., gvaš na papiru, 43.5 x 63.5 cm

Nikola Reiser
TRI RUŽE
1981., ulje na platnu, 47 x 36 cm

46

ČEMPRES, CESTA DUBROVNIK ČILIPI
1990., olovka na papiru, 29.5 x 20.5 cm

Josip Vaništa

Nakladnik
GALERIJA MONA LISA

Za nakladnika
MARTIN HENC

Autor teksta
NIKOLA ALBANEŽE

Fotografije
MARTIN HENC
MARKO VRDOLJAK
(str. 10, 11, 15 i 19)

Oblikovanje kataloga
GALERIJA MONA LISA

Tisk i uvez
PRINTERA

Naklada
300 primjeraka

Galerija Mona Lisa Zagreb
Tkalčićeva 77
www.galerija-mona-lisa.com

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001027597

ISBN 978-953-7352-19-6

Zagreb, 2019.

Zagreb, Tkalčićeva 77 | 01 46 68 649
www.galerija-mona-lisa.com
galerijamonalisa@gmail.com